

POWER⁺ magazine

Recordzomer 2018

In dit nummer o.a.:

*Bedrijfsportret uit Limburg
Fedecom mikt op jongeren
Ondernemen kun je leren*

november 2018
Jaargang 7 - Nummer 2

Inhoud

- 3 Zeventig diploma's voor de eerste Z-generatie
Diploma-uitreiking bedrijfsscholen op ATH
- 4 'Onze strategie: 'wees een kameleon'
Coenders Lottum BV bloeit na veranderingen
- 6 Duizenden scholieren oriënteren zich op technische opleiding
'Talent voor Infra en Mechanisatie'
- 8 Complexe regels rond veiligheid en remmen
Veel deelnemers bij workshops
- 10 De ideale wereld voor technische mbo'ers
Talentenklas Aeres Tech
- 11 Dringend examinatoren nodig in de techniek
Tweedaagse cursus in januari
- 12 'Monteurs vinden en binden'
Dick Wolbert onderzoekt aantrekkelijkheid lmb
- 14 Succesvol ondernemen is te leren
Trainingsprogramma 'business skills'
- 15 Kennis zaaien en succes oogsten
Samenwerking Vredo en Aeres Tech
- 16 De bus van ... Michiel Bakker

november 2018
Jaargang 7 - Nummer 2

POWER+ is een uitgave van Aeres Tech

Aeres Tech
Zandlaan 29, 6717 LN Ede
Postbus 32, 6710 BA Ede

Tel: 088 020 6400
Fax: 088 020 6401
E-mail: info@aerestech.nl
Internet: www.aerestech.nl

Colofon

Redactie: Jos Steehouder
Fotografie: Jos Steehouder, Tim Exoo, Jaap Wouda
Vormgeving: Tim Aarnink
Druk: De Bondt grafimedia, Barendrecht
ISSN: 2115-0676

Meegroeien

De historisch droge en warme zomer heeft ons allemaal bezig gehouden. Bij de één waren de beregeningsinstallaties niet aan te slepen, een ander kon maar net voldoen aan de vraag naar machines voor grasvernieuwing. Er was tekort aan oppervlaktewater, de weilanden kleurden geel en bruin, de akkers vertoonden droogtescheuren. Gewassen hadden het zwaar te verduren. De zomer van 2018 sloeg alle records - ook die van 1976 en 2003. Voor de boerenbedrijven is het nu afwachten: er was veel extra werk met extra kosten en minder gewasopbrengst. Laten we hopen dat de hogere prijzen de bedrijfsresultaten op peil hebben gehouden.

Het is inmiddels november. Het gras is weer groen, de oogsten zijn binnen. Voor de landbouwmechanisatie breekt de tijd aan voor groot onderhoud, investeringen in nieuwe machines en natuurlijk voor opleidingen. Wij van Aeres Tech groeien mee met de vraag van de sector. Modern, innovatief en ondernemend.

In deze POWER+ kunt u lezen hoe we dat doen: Aeres Tech is een eigen opleidingsklas begonnen. We hebben acht jonge jongens in dienst genomen om ze op te leiden tot volwaardig monteur Mobile Werktuigen. We werken aan een kweekvijver van talent, in het belang van de gehele sector. We werken ook aan kennis op het gebied van ondernemerschap en communicatie. Vaak stagneert technische en commerciële groei in een bedrijf omdat persoonlijke en sociale groei achterwege blijft. Wij helpen daarom bij het ontwikkelen van 'business skills'.

In deze POWER+ leest u verder over de aantrekkingskracht van onze sector, over veiligheid en over ondernemingskracht.

Ik wens u veel leesplezier,

Jenny van den Bovenkamp
Directeur Aeres Tech

Diploma-uitreiking bedrijfsscholen op ATH

Zeventig diploma's voor de eerste Z-generatie

Leerlingen tekenden hun diploma, onder toezicht van hun opleiders.

Tijdens de tweejaarlijkse landbouwbeurs Agrotechniek Holland (ATH) kregen zeventig leerlingen van de Aeres Tech bedrijfsscholen hun mbo-diploma Monteur Mobile Werktuigen op niveau 3 of 4. "De diploma's reiken we hier op de ATH uit, omdat dit jullie eigen unieke belevingswereld is: techniek, techniek en nóg eens techniek", sprak Aeres Tech-directeur Jenny van den Bovenkamp de geslaagden toe.

Maar techniek is niet het enige dat hen bindt, hield ze hen voor. "Jullie zijn de eerste examengroep die in zijn geheel behoort tot de zogeheten Z-generatie". Het zijn de millennials die als het ware al 'online' waren toen ze in hun wieg lagen. "Jullie kennen geen wereld zonder internet of sociale media. Digitale techniek is ook daarom een vanzelfsprekend onderdeel van jullie leven."

Het lijkt dat jullie leven in een wereld zonder beperkingen, met een nagenoeg ongebreidelde vertrouwen in de toekomst, zei Jenny van den Bovenkamp. "Jullie zijn een generatie die kritisch kan zijn en weet dat

werken niet alleen een kwestie is van techniek, maar ook van communiceren, plannen maken en ondernemen. En jullie weten wat het is om hard te werken: jullie leggen de lat hoog. Precies wat het bedrijfsleven nodig heeft. Ook daar moet de lat hoger komen te liggen. Voed ons daarin maar op".

De geslaagden kregen vervolgens op de stand van het merk van hun eigen bedrijfsschool hun diploma uitgereikt door hun eigen trainers, vaak in bijzijn van familie, collega's en bedrijfsleiders. Aan het eind van de middag werden in de stand van Fedecom de twee 'beste leerlingen' naar voren geroepen. Deze als het ware 'cum laude' onderscheiding kregen de leerlingen niet alleen voor voortreffelijke studieresultaten, maar ook voor hun instelling en werkhouding.

Marco Moree van de New Holland bedrijfsschool was de beste van niveau 3. "Marco is bijzonder ondernemend, klantgericht, initiatiefrijk en besluitvaardig", vatte Jenny van den Bovenkamp samen. Marco werkt bij ZHE Maasdam. Van de leerlingen die slaagden voor niveau 4 was Michiel Bakker de beste. "Je onderscheidt je omdat je serieus, gemotiveerd en volhardend bent en een gezond kritische houding aanneemt", vatte Jenny van den Bovenkamp samen. "Je bent goud waard". Michiel (zie ook de achtercover van dit magazine) werkt bij Van Arendonk Mechanisatie in Zeewolde.

Coenders Lottum BV bloeit na veranderingen

'Onze strategie: 'wees een kameleon'

Hoe handhaaft een familiebedrijf zich na ruim een halve eeuw in de snel veranderende landbouwmechanisatie? Eigenaar Mark Coenders (48) vertelt over het gelijknamige bedrijf dat zijn vader 51 jaar geleden oprichtte in het Limburgse Lottum. Vooral de laatste tien jaar voltrokken de veranderingen zich in snel tempo. Coenders Lottum BV staat nog recht overeind, dankzij kennis van de wensen van de klant, veel vindingrijkheid en doorzettingsvermogen.

Ja, het was een droge, hete zomer. Extreem zelfs: "De beregeningsinstallaties waren niet aan te slepen, ze gingen als broodjes over de toonbank. Of we daarmee spekkoper zijn? Dat is nog afwachten. Asperges gingen slecht in het voorjaar. Mais gaf dit najaar 35 ton per hectare, tegen 40 normaal, al zegt dat nog niets over de prijs."

Op berustende toon zegt Mark Coenders: "Elk jaar is bijzonder. In deze streek voert de vollegrondstuinbouw de boventoon, dat is altijd gevoelig voor de omstandigheden: asperges, sla, prei, wortel, bloemkool. Maar ook rozen- en coniferenwekerijen zijn er bij de vleet. Bij droogte betekent dat dus beregenen, zeker op deze zanderige grond. De kosten gaan omhoog, maar de opbrengsten zijn ook hoger geweest. Het is voor ons dus afwachten of boeren komend jaar geld hebben voor nieuwe investeringen."

Bloeien

Toch bloeit zijn bedrijf in de Limburgse regio, ten noorden van Venlo. Van de 27 medewerkers werkt globaal de helft in de landbouwmechanisatie en de andere helft in de machinebouw. "Met een goed begrip van de tuinbouw in de vollegrond en een goed contact met de boeren in de buurt, bedenken we - al of niet samen met hen - telkens nieuwe toepassingen op maat voor specifieke werkzaamheden op de akkers in deze regio. Daarom zijn onze machinebouwers zo belangrijk."

Voorbeelden te over. Neem bijvoorbeeld de speciale 'haspelmover' voor beregeningsinstallaties: samen met een klant ontwikkeld, zodat haspels radiografisch bestuurd zelf over het land kunnen rijden. Dat versnelt het (ver)plaatsen van de beregeningsinstallatie. Of neem de 'aspergetrekker' die hoog op de wielen staat met een minimale bodemvrijheid van 75 centimeter: speciaal gemodificeerd. Coenders bouwt ook zelfrijdende hoogbouw veldspuiten, geheel 'custom build' voor boeren in deze specifieke omgeving en levert desgewenst een zelf ontwik-

kelde 'asperge-verpleegmachine': waarmee de velden na de asperge-oogst worden klaargemaakt voor het nieuwe jaar.

Familiebedrijf

Coenders heeft een stevige positie in de regio, zegt Mark. Maar dat is het bedrijf niet komen aanwaaien. Een jaar of acht geleden gooide John Deere het roer om: het merk maakte de keuze om het accent te leggen op grotere dealers waarop het merk meer invloed wilde kunnen uitoefenen. "Dat konden we wel begrijpen, maar we kregen daardoor het gevoel dat we niet meer de baas konden zijn in ons eigen familiebedrijf. Daarop hebben we de keuze gemaakt om na veertig jaar het dealership van John Deere vaarwel te zeggen. "In 2011 kozen we vervolgens voor Claas. In een wereld die naast dealertrouw ook wordt gekenmerkt door merktrouw, betekent dat nogal wat. Ook voor onszelf, naar veertig jaar groen/geel, werd groen/rood de kleur. Daarbij kwam dat Claas vanouds een sterk imago heeft bij de oogstmachines, minder bij de trekkers. Het betekende een grote verschuiving in werktuigen en andere machines: we zijn inmiddels ook dealer van Amazone en van Kubota voor tuin/park en compact."

Mark Coenders: "Het komt er dus op aan dat je in je bedrijfsstrategie als het ware een kameleon moet zijn. Je moet je aanpassen, kijken naar de volledige range aan mogelijkheden die merken aanbieden en vervolgens contact leggen met merken voor ontbrekende segmenten. Dat moet je allemaal zorgvuldig doen, het ligt immers allemaal gevoelig; het is een kleine wereld."

Sterk

De grote merktransitie vond bovendien plaats in de periode dat vader Piet Coenders kwam te overlijden. Mark nam het bedrijf over - samen met zijn moeder heeft hij nu de leiding - en kreeg dus direct met grote veranderingen te maken. "Mijn passie en kennis ligt in het ont-

Mark Coenders: "Als ik een leerling-monteur zoek, stromen de aanmeldingen gauw binnen."

wikkelen van machines, dat heeft ook een rol gespeeld in de richting die we nu zijn ingeslagen. We ontwerpen en bouwen machines die uniek zijn en dus onvervangbaar. Dat geeft ook een sterke positie."

Hij merkt dat er spanning op de arbeidsmarkt is, maar het lukt meestal goed om medewerkers aan zich te binden. "We bieden ontwikkelmogelijkheden door trainingen en cursussen, onder andere bij Aeres Tech. We betalen een goed salaris en werken aan een goede collegiale en liefst ook wat informele sfeer. Dat is in de regio wel bekend: als ik vandaag ergens een opmerking maak dat ik een leerling-monteur zoek, dan stromen overmorgen de aanmeldingen binnen. Dat gaat via de regionale tamtam en social media gelijk overal heen."

Behalve dat Coenders Lottum geregeld leerlingen heeft bij de Claas-bedrijfsschool, werkt het bedrijf ook aan stroomlijning van de werkplaats-processen, onder begeleiding van Hans Nieuwenhuis van Aeres Tech. "Tijdens de ATH van twee jaar geleden werd ik gegrepen door zijn presentatie. We werken nu aan het verfijnen van onze communicatie, documentatie, werkomschrijvingen en verslaglegging van werkzaamheden. Onderdeel van dit traject was ook een enquête onder onze klanten: waar kunnen we verbeteren? Door kritisch naar ons eigen functioneren te kijken, gaan we ook beter met elkaar om en werken we efficiënter en prettiger."

Duizenden scholieren oriënteren zich op technische opleiding

Goede samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven in de agrotechniek en logistiek wilde jarenlang nauwelijks van de grond komen. Maar vanaf nu is dat anders. In september maakten zeker 4000 scholieren en studenten uit heel Nederland kennis met de uitgebreide opleidingsmogelijkheden en bedrijven in de technische sectoren tijdens de ATH in Biddinghuizen. Ze hadden er ook nog eens een heel leuke dag. Dat was het tastbare eerste resultaat van de afspraken die bedrijven en onderwijsinstellingen het afgelopen jaar met elkaar hebben gemaakt.

De samenwerking begon vorig jaar december met een convenant tussen Fedecom en Aeres Tech, Friesland College en ROC Aventus. "We voelen dat de tijd dringt. Het personeelstekort neemt nijpende vormen aan in de mobiele techniek, transport en agrotechniek. Er moet beslist iets gebeuren. Als we iets willen bereiken, moeten we het samen doen, ieder voor zichzelf is een kansloze weg", zegt opleidingsmanager Wim Overeem van brancheorganisatie Fedecom.

Vervolgopleiding

De vier partijen van het eerste uur hebben samen bijna driekwart van alle mbo-scholieren mobiele werktuigen in opleiding. In totaal zijn er bij alle 12 ROC's in ons land bijna 1600 ingeschreven. Overeem: "We hebben de kansen benut om ook alle andere opleidingen bij ons initiatief te betrekken. Nagenoeg iedereen doet mee. Dat maakt het mogelijk dat we konden investeren in dit grote evenement tijdens de ATH in september. Van de 4000 studenten en scholieren die we hebben ontvangen, gaat een groot deel het komende jaar een keuze maken voor een vervolgopleiding."

Tijdens de ATH is de samenwerking tussen onderwijs en bedrijven gepresenteerd onder de naam TIM, wat staat voor 'Talent voor Infra en Mechanisatie'. TIM had een eigen stand waar de jongeren werden

ontvangen met een frisdrankje, TIM hield een loterij met een drone als hoofdprijs en TIM deelde petjes uit. En verder waren er over de hele ATH bedrijven te vinden met een bordje op de stand, dat ze TIM reuze-cool vonden. Alles onder het motto: Scholen hebben de theorie, bedrijven de praktijk, studenten de toekomst.

Investeren

Overeem: "We weten natuurlijk nog niet wat het resultaat zal zijn; dat wordt pas volgend jaar duidelijk als de inschrijvingen bij de scholen binnenkomen. We hebben ervoor gekozen om te investeren in de grote aantallen, omdat we denken en ook hopen dat het werkt". Inmiddels zijn elf lesmodules nieuw ontwikkeld. "Dat kunnen er al met al wel honderd worden", zegt Overeem. Onderwijsinstellingen en bedrijven hebben werkgroepen gevormd, waarin leraren van scholen en technici van bedrijven samen aan de slag gaan om nieuwe actuele en aantrekkelijke lesstof samen te stellen.

"Het grote verschil met het verleden is dat scholen elkaar geen vliegen meer afvangen, maar intensief samenwerken", zegt Overeem. Dat wordt bevestigd door docenten Cees den Dekker van het Radius College, Branko Domburg van het Clusius College en Arnold Baijens van

het Techniek College Rotterdam. Ze kijken met lichte verbazing naar de enorme belangstelling rond de TIM-tent op de ATH. Den Dekker: "Dit is een positieve ontwikkeling. We werken nu samen en krijgen het lesmateriaal geleidelijk op dezelfde lijn. De kwaliteit gaat omhoog omdat technici uit bedrijven een belangrijke inbreng hebben. Joh, we hadden boeken van 30 jaar oud. Leerlingen wezen ons terecht omdat het oude boek was wat we voorschotelden. Die tijd ligt nu achter ons. We maken geen boeken meer, maar bieden alle leerstof digitaal aan. Dat maakt het makkelijker om tussentijds te actualiseren."

Intensiever

Domburg en Baijens zijn met Den Dekker blij met de samenwerking die er nu is met bedrijven. Het mag zelfs nóg wel wat intensiever, vinden ze. "We kijken bij elkaar in de keuken, dat is heel verrijkend", vindt Den Dekker.

De leraren van de scholen geven aan dat 'ze er energie van krijgen', al die leerlingen om zich heen. De ATH is een vakbeurs, geen onderwijsbeurs, dat is ook een verschil. Wim Overeem van Fedecom: "We gaan een goede toekomst tegemoet. Een andere keuze hebben we trouwens niet."

Op zoek naar ondersteuning in de werkplaats?
Talentenklas zoekt stageplekken!

Meer info: Jeroen Ekkelenkamp | E.j.ekkelenkamp@aeres.nl | M. 06-20951537

Veel deelnemers bij workshops

Complexe regels rond veiligheid en remmen

De vier workshops die Aeres Tech in de maand juni hield over veiligheid en remsystemen in de landbouw hebben zeker 150 belangstellenden getrokken. Aanleiding voor de workshops - in samenwerking met brancheorganisatie Fedecom - is de veranderde (Europese) regelgeving voor landbouwvoertuigen die gebruik maken van de openbare weg. "In de landbouwmechanisatiebedrijven is een inhaalslag nodig: de nieuwe regelgeving wordt soms nog flink onderschat", zegt accountmanager Leo Voorwinden van Aeres Tech.

De workshops werden gehouden in Heerenveen (2x), Ede en in Bodelde, zodat mechanisatiebedrijven uit het hele land konden aansluiten. De avonden stonden onder leiding van trainer Tjerk Miedema, die zich in het afgelopen halfjaar in de taaie Europese regelgeving heeft vastgebeten. Dat was te merken ook, want geen vraag uit de zaal waarop Miedema geen antwoord wist. Of het nu ging om voertuigcategorieën, voorgeschreven maximale breedte, gewicht of bodemvrijheid, de remvertragingseisen of de herkenbaarheid van soorten type- of voertuigidentificatienummers: Miedema gaf klaarheid.

Dat is bijzonder omdat de wetgeving complex is. In Nederland gold in feite tot 1 januari 2016 een oude wetgeving uit 1952 die in de loop der jaren weinig aanpassingen kende. "Sinds die tijd is er qua afmetingen, omvang, snelheid en vermogen nogal wat veranderd en daarmee kwam ook de veiligheid van gebruikers en medeweggebruikers behoorlijk in gevaar", zegt Miedema. Die wet was dus verouderd. Vanaf 1 januari 2016 geldt daarom de nieuwe Europese wet, waarin veel minder ruimte is voor nationale afwijkende regels. 'Europa' neemt hier het heft dus in handen.

Alles wat rolt

Vanaf 1 januari 2016 zijn de wettelijke veiligheidsregels dus flink aangescherpt, vertelt Miedema. En dat betekent nogal wat, voor alles wat

Flinke belangstelling bij het praktijkdeel over veiligheid en remsystemen.

rolt en de openbare weg op gaat. Na een gewenningsperiode is per 1 januari 2018 bijvoorbeeld niet alleen een verplichte typegoedkeuring verplicht voor alle nieuw op de markt gebrachte trekkers, maar ook voor de aanhangers en getrokken werktuigen. Die goedkeuring stelt strenge eisen aan de remsystemen, banden, trekhaken, afmetingen, uitstekende scherpe delen, zichtbaarheid in de vorm van verlichting en markeringsborden en bijvoorbeeld onderrijbeveiliging.

Tijdens de workshops ging Miedema in op de nieuwe wettelijke regels en de technische aanpassingen waaraan nieuwe landbouwvoertuigen moeten voldoen. Ook werd duidelijk dat niet alleen oud materieel op orde moet zijn, maar dat dat niet zelden eveneens geldt voor nog nieuwe machines die als voorraad bij dealers staan en na 1 januari 2018 in de handel gebracht worden. "Het is dus belangrijk te weten wat de regels zijn en wat de gevolgen zijn voor het materieel van je klant. Om voor de klant een betrouwbare partner te zijn, moet de landbouwmechanisatie blijven investeren in kennis, houding en vaardigheden. Uiteindelijk gaat het niet alleen om regels, maar gaat het om de veiligheid op de weg. Het is belangrijk om ons dat te realiseren", vindt Miedema. "Veiligheid gaat vooral ook over het dragen van verantwoordelijkheid."

"De workshops zijn vooral bedoeld geweest om de deelnemers bewust te maken en inzicht te geven in de complexiteit van alle veran-

deringen", zegt Leo Voorwinden. Voor monteurs en werkplaatschefs heeft Aeres Tech twee verschillende vervolgcursussen samengesteld: 'Remsystemen in de landbouw' en 'Veiligheid in de landbouw en CE markeringen'. Beide trainingen duren een dag en zijn bedoeld voor medewerkers van landbouwmechanisatiebedrijven die werkzaamheden uitvoeren aan landbouwmachines.

Na afloop van de workshops gingen de deelnemers aan de hand van een vragenlijst en onder leiding van Aeres Tech-trainers langs een aantal opgestelde trekkers, aanhangers en landbouwmachines. De vragenlijst gaf houvast in onderlinge discussies over veiligheid en de al of niet noodzakelijke technische aanpassingen. En zo eindigde het programma vooral heel praktisch: dat is immers het kenmerk van trainingen bij Aeres Tech.

Meer informatie over de trainingen rond veiligheid en remsystemen is te vinden op www.aerestech.nl. Informatie wordt bovendien gegeven door Leo Voorwinden: l.voorwinden@aeres.nl

Aandacht

Ik heb een wereldbaan, want ik ben gek op techniek én op mensen. Nu ik in december voor het laatst actief ben als trainer bij Aeres Tech, kan ik zeggen dat het ook een unieke baan is. De veelzijdigheid van mijn werk heeft me het gevoel gegeven dat mijn werk nooit hetzelfde was. Ik ken geen sleur.

Dat zit wat mij betreft zo: als trainer ga ik als het ware een relatie aan met de cursisten en leerlingen. Ik ga inhoudelijk met ze in discussie over het werk, over de techniek. Maar ook geef ik aandacht als ik merk dat er persoonlijk dingen niet lekker lijken te gaan. Als trainer ben je lid van de groep, samen ben je verantwoordelijk voor het succes; het draait om aandacht. Het succes van onze cursisten en leerlingen is ook mijn succes én het succes van Aeres Tech.

De landbouwmechanisatie volgt de landbouw. Dat betekent dat ik op de achtergrond altijd in gedachten een beetje boer ben. Dat is niet zo moeilijk, want ik ben opgegroeid als boerenzoon. Ik zal het eerlijk zeggen: ik had vroeger de pest aan school. Er was één leraar voor wie ik door het vuur ging: meneer Wansink, die gaf mechanica. Hij had aandacht voor me en zei me: 'Jij moet doorleren'. Op de mts heb ik leren leren. Tijdens de monteursopleiding kwam ik al over de vloer bij de Praktijk School Landbouwtechniek in Ede, een van de voorlopers van Aeres Tech. Daarna haalde ik nog het diploma van de Pedagogische Technische Hogeschool. Zo werd ik trainer.

De praktijktrainingen in Ede waren toen al op mijn lijf geschreven. Ik heb daar op mijn 23-ste gesolliciteerd, achteraf bezien was dat de enige sollicitatie in mijn leven. Maar denk niet dat ik 40 jaar hetzelfde heb gedaan. Die eerste jaren kregen we 3500 leerlingen per jaar uit het agrarisch onderwijs voor alle denkbare praktijkonderdelen. Ik werkte met Engelstalige groepen in binnen- en buitenland en verdiepte me in nieuwe onderwijsleermethoden. Ik was nauw betrokken bij een TNO-onderzoek naar emissies en brandstofgebruik in de landbouw in de jaren negentig. In die tijd startte ik ook met de merkgerichte dealertrainingen waaruit later de BBL bedrijfsscholen zijn ontstaan.

Het onderwijs is veranderd. Schaal schaalvergroting, precisie-landbouw en milieueisen hebben geleid tot grotere geavanceerde machines en hebben van de landbouwmechanisatie een hightech bedrijfstak gemaakt. Maar de leerlingen veranderen niet wezenlijk: die willen leren, een toekomst opbouwen en zich ontwikkelen. Ik begrijp dat ze 'school' soms niet leuk vinden, ik ken dat maar al te goed. Dan maken we het leuk. Uiteindelijk draait het om aandacht en interesse voor het vak en voor elkaar. Dat vind ik mooi.

Melis Schimmel
Trainer Aeres Tech

De ideale wereld voor technische mbo'ers

Op de eerste 'schooldag' begon de talentenklas met taart, samen met collega Melis Schimmel die 40 jaar in dienst was.

Het heftruckcertificaat hebben ze al op zak. De theorielessen voor het autorijbewijs zijn begonnen. En ze hebben er ook al twee weken technieklles opzitten. De talentenklas van acht 16-jarige mbo'ers van Aeres Tech zijn bovendien in hun eigen garage bij Aeres Tech in Ede druk doende met hun eerste echte klantopdrachten: onderhoud aan trekkers, revisies van motoren en versnellingsbakken. Je kunt het beslist slechter treffen als beginnende mbo'er van 16 jaar oud.

Het Expertisecentrum Mobile Techniek van Aeres Tech in Ede is in september begonnen met een nieuw en uniek opleidingsconcept: een eigen talentenklas. De jongens zijn in dienst gekomen met de bedoeling dat ze in drie jaar worden opgeleid tot volwaardig monteur mobiele werktuigen. Tijdens hun opleiding worden ze periodiek gedetacheerd bij de klanten van hun werkgever en assisteren ze trainers van Aeres Tech tijdens (inter)nationale technische trainingen.

Aeres Tech contracteert elk jaar een nieuwe groep eerstejaars. Zo ontstaat geleidelijk een kweekvijver van kwalitatief goede technici, waar uiteindelijk de gehele sector voordeel van heeft. De leerlingen krijgen de kans zich te ontwikkelen in alle richtingen van het vak en hun vleugels uit te slaan: van topmonteur tot developer of trainer bij dealerbedrijven of importeurs, in binnen- of buitenland.

Oprachten

De wereld van de agrotechniek maakte tijdens de ATH kennis met de 'Acht van Aeres': Max Hardeman, Joep Groothuis, Jonathan Booi, Lucas ten Hage, Mark van der Slot, Rick Roeleveld, Stan Looijmans en Nathan ten Wolde. Ze zwermden uit over het beurstereen en haalden daar ook hun eerste (nog bescheiden) opdrachten binnen. Tijdens de beurs werd ook bekend gemaakt dat de acht talenten het onderhoud van een van de sleepwagens van de NTT (Nederlandse Truck- en Tractorpulling Organisatie) onder hun hoede nemen.

Directeur Jenny van den Bovenkamp van Aeres Tech: "We willen op deze manier helpen om het enorme tekort aan jonge goed opgeleide technici in de mobiele techniek op te lossen. Daarbij komt dat we de ook de aandacht vestigen op de mobiele techniek als een aantrekkelijke en hightech bedrijfssector met geweldige toekomstmogelijkheden." Jonathan Booi uit Zwartsluis: "Toen we in september begonnen was

dat toch wel wat anders dan gewoon een nieuw schooljaar. We hebben hier als talentenklas een eigen werkplaats met alles erop en eraan, speciaal voor ons ingericht. Echt heel goed." Max Hardeman uit Ede: "Ik heb mijn vmbo afgerond bij het Aeres vmbo, hier pal naast Aeres Tech in Ede. Het mooie hier is dat we tijdens onze opleiding met onze handen bezig zijn. Ik heb een hekel aan schoolbanken. Hier maak ik van mijn hobby mijn werk."

Kookles

Vier dagen in de week logeren de jonge leerling-werknemers in Ede. Ook daar is begeleiding, zoals sociale programma's en zelfs kookles. Ekkelenkamp: "De keuze voor de talentenklas is een belangrijke beslissing, die enorme kansen biedt", zegt Ekkelenkamp. Aeres Tech sloot met de deelnemers een leer- en werkovereenkomst af. De kosten van de opleiding zijn voor rekening van Aeres Tech. Die opleiding is gestoeld op het 'dna' van Aeres Tech: learning by doing.

Opleidingscoördinator Jeroen Ekkelenkamp:

"Als Aeres Tech hebben we innovatie hoog in het vaandel staan. De sector schreeuwt om nieuwe instroom; er is een personeelstekort. We zijn een Expertisecentrum: we leiden op, we zorgen voor de ontwikkelbaarheid van mensen en organisaties. Daarin past nu ook dat we ons presenteren als detacheerder om de knelpunten te helpen oplossen. We geloven hierin."

Tweedaagse cursus in januari

Dringend examinatoren nodig in de techniek

Fedecom Academy zoekt dringend bevoegde technische vakmensen die als examinator een bijdrage willen leveren aan het opleiden van jonge monteurs. "Het is onze ambitie om het niveau van kennis en vaardigheden van nieuwe monteurs over de gehele breedte te verbeteren. Daar hoort ook bij dat we de nieuwe aanwas onafhankelijk en objectief beoordelen tijdens hun praktijkexamens", zegt examencoördinator Carla Alfrink van Fedecom Academy.

Er is in Nederland niet alleen een tekort aan monteurs in de mobiele techniek en landbouwmechanisatie, maar ook een tekort aan examinatoren. "De functie van examinator is bij uitstek geschikt voor bijvoorbeeld werkplaatschefs of leidinggevende monteurs met passie voor hun vak". Speciaal voor hen organiseert Fedecom Academy dan ook in januari weer tweedaagse trainingen 'kwalificerend beoordelen'. Na die twee dagen sluiten de deelnemers de training af met het behalen van het Kenteq-certificaat 'Gekwalificeerd praktijkbeoordelaar'.

Het past in het streven van Fedecom Academy om praktijkexamens zoveel mogelijk centraal in Ede te laten plaatsvinden. Bij Aeres Tech in Ede is het mogelijk praktijkexamens op goed niveau aan te bieden, zodat examens van gelijkwaardig niveau zijn en objectief worden beoordeeld. Alfrink: "Fedecom wil het niveau van vaardigheden en kennis bij bedrijven omhoog brengen, dat is in het belang van het bedrijfsleven."

Vandaar de oproep aan monteurs en werkplaatschefs om zich beschikbaar te stellen als examinator. Werkplaatschef Hielke van der Veen van landbouwmechanisatiebedrijf Bakker in Ulrum weet niet beter: "Ik ben al 20 jaar examinator. "Ik heb nu eenmaal een passie voor de techniek. Als examinator draag ik mijn steentje bij om die passie over te brengen op nieuwe generaties. Het afnemen van een examen is in de loop der

jaren wel wat omvangrijker geworden, want leerlingen moeten op heel veel verschillende aspecten worden beoordeeld. Het is fantastisch om te zien als een leerling het goed doet. Minder leuk is het als je 'slecht nieuws' moet brengen en dat die leerling dus nog een keer moet terugkomen."

Ook Jan Lenes - inmiddels gepensioneerd - beleeft plezier aan het examineren: "Ik dacht altijd dat het niet te combineren was met het dagelijks werk. Maar het zijn telkens maar twee dagen dat je afwezig bent. Afhankelijk van je werksituatie kun je zelf vrije dagen nemen of gedetacheerd worden door je bedrijf. Fedecom Academy stelt een onkostenvergoeding beschikbaar."

Half januari 2019 beginnen twee tweedaagse cursussen die opleiden tot 'kwalificerend beoordelaar'. Van de deelnemers wordt verwacht dat ze zeker drie tot vijf jaar werkervaring hebben. In twee cursusdagen leren de deelnemers kennis, vaardigheden en gedrag van leerlingen onafhankelijk te beoordelen. Voor deelnemers die na hun kwalificering daadwerkelijk twee keer twee dagen inzetbaar zijn als examinator is de cursus ter waarde van 750 euro gratis.

Meer informatie op
www.fedecomacademy.nl

of bij Carla Alfrink:
Alfrink@fedecomacademy.nl

Dick Wolbert onderzoekt aantrekkelijkheid Imb

'Monteurs vinden en binden'

Met koeien heeft hij niet zoveel, maar dat wil niet zeggen dat de agrosector hem niet ter harte gaat. Dick Wolbert (22) uit het Drentse Emmer-Compascuum - opgegroeid op een boerderij in het Drentse Eerste Exloërmond - is afgelopen zomer afgestudeerd aan de Aeres Hogeschool in Dronten, richting Agrotechniek & Management. Voor zijn afstudeeropdracht zocht hij het antwoord op de vraag hoe landbouwmechanisatiebedrijven geschikt personeel in de huidige krappe arbeidsmarkt kunnen vinden én aan zich binden.

"Het antwoord op die vraag is nog niet zo eenvoudig", zegt Dick. "Uiteindelijk draait het om een mix van goede arbeidsomstandigheden en betere waardering enerzijds en het werken aan een beter imago en bekendheid van de sector door nieuwe communicatiemethoden anderzijds."

Dick hield enquêtes onder monteurs van mechanisatiebedrijven en interviews bij scholen die opleidingen bieden tot monteur in de landbouw. Daarnaast deed hij onderzoek naar de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. "Momenteel zien we in de landbouwmechanisatie een situatie van volledige werkgelegenheid", zegt hij. "Dat betekent dat iedereen die in die sector wil werken, daadwerkelijk een baan heeft. Er werken in ons land nu zo'n 48.000 machinemonteurs. al weten we niet precies hoeveel van hen binnen de agrosector werken."

Wel is duidelijk dat landbouwmechanisatiebedrijven om nieuwe vakbekwame medewerkers schreeuwen, vooral monteurs. De situatie is best ingewikkeld: Er gaan veel mensen met pensioen en de nieuwe aanwas - door krimp van het geboortecijfer - is onvoldoende om de uitstroom op te vangen. Tegelijkertijd neemt de vraag naar monteurs toe door de groeiende economie. Daar komt nog eens bij dat de vraag naar kennis

Dick Wolbert: "Bedrijven moeten zichzelf én hun monteurs in de etalage zetten."

razendsnel verandert omdat veel nieuwe technieken in de landbouw worden toegepast, vooral door de precisielandbouw."

Schaalvergroting

Eén antwoord op deze problematiek is schaalvergroting, denkt Dick. "Grote bedrijven hebben de omvang om te kunnen investeren in de opleiding van mensen, zonder dat door de afwezigheid van één of twee mensen meteen de werkplaats stil komt te liggen. Verder is het voor landbouwmechanisatiebedrijven belangrijk om erover na te denken hoe ze hun mensen groei in hun toekomst bieden, bijvoorbeeld opklimmen tot werkplaatschef. Zo ben je als bedrijf aantrekkelijk voor de markt".

Uit de enquêtes die Dick hield voor zijn afstudeerproject, komt naar voren dat monteurs werksfeer, arbeidsvoorwaarden en (financiële) beloning heel belangrijk vinden. "De cao van het klein metaal, waaronder de agrotechnische sector valt, loopt wat achter ten opzichte van andere technische sectoren. Daar kun je de aantrekkelijkheid van het werk dus beïnvloeden", zegt Dick. In de praktijk blijkt dat bedrijven concurrentie ervaren vanuit andere technische sectoren. "Monteurs in de landbouwmechanisatie zijn hartstikke hoogstaand en allround opgeleid."

Verder meent Dick, op basis van zijn onderzoek en de enquêtes, dat bedrijven en onderwijs samen meer werk moeten maken van de bekendheid en imagoverbetering van het de landbouwmechanisatie. "Op vmboscholen weten ze amper wat het vak inhoudt. Dan zullen ze het vak ook niet kiezen", denkt hij. "Alleen het woord 'landbouwmechanisatie' al: het gaat al lang niet meer alleen om mechanisatie, maar ook om reeksen ICT-toepassingen en datamanagement in de precisielandbouw. De landbouw is hartstikke innovatief, het is niet voor niets dat die ontwikkelingen voor veel monteurs en bedrijven maar ternauwernood zijn bij te benen. Bedenk dus een term die beter aansluit bij het geavanceerde karakter van de sector. En waarom noemen we monteurs niet 'mobiel werktuig specialist'? Dat klinkt beter en dekt de lading ook beter."

Verder denkt Dick dat vooral met betrekking tot het werven van jonge mensen kansen liggen in de nieuwe media. "Bedrijven zouden zichzelf én hun jonge monteurs in de etalage moeten durven zetten. Je kunt denken aan vlogs die je publiceert op websites van bedrijven, maar ook op Facebookpagina's. Wees trots op je werk, laat het zien. Natuurlijk is

'Wees trots op je werk en laat dat zien'

het soms bikkelen tot laat in de avond of diep in de nacht om een maai-dorser weer bedrijfsklaar te hebben voor de volgende vroege ochtend. Maar in een filmpje kun je ook de dynamiek van het vak benadrukken. Er zijn genoeg jongeren die dat heel aantrekkelijk vinden."

Amsterdams

Of er op het platteland genoeg jongeren te vinden zijn om in de landbouwmechanisatie te werken, weet Dick niet zeker. Of moeten de bedrijven gaan werven in de Randstad? Hoe lang gaat het duren voordat er plat Amsterdams klinkt over de maisakkers van de Achterhoek? Dick lacht: "Dat zou wel een heel sterk verhaal worden".

Niet zelden gebeurt het dat jongens uit de landbouwmechanisatie worden aangetrokken door andere sectoren waarin ook techniek een belangrijke rol speelt."

AGENDA

7 & 8 november 2018

Onderwijsbeurs Noordoost in de IJsselhallen Zwolle

Dinsdag 20 november 2018

BOM 2018 beroepenoriëntatie markt in de Noordoostpolder

Woensdag 21 november 2018

Scholingsmarkt Arnhem Olympus College in Arnhem

7 & 8 december 2018

StudieBeurs West in Rotterdam Ahoy

18 & 19 januari 2019

OPEN DAG Aeres Tech

19 januari 2019

65-jarig jubileum Aeres Tech

Succesvol ondernemen is te leren

Om succesvol te ondernemen in de mobiele en agrarische techniek is méér nodig dan specialistische technische kennis. Zonder gedegen kennis van de klant en een duidelijke visie op ondernemen, staat een bedrijf al gauw op achterstand. Aeres Tech biedt daarom samen met trainingsbureau VMR Commerciële Groei een reeks trainingen aan op het gebied van zakelijke en persoonlijke ontwikkeling. De trainingen worden georganiseerd en aangeboden door de Fedecom Academy.

Nico Willigenburg en Ansjeliek Coolbergen: Ontwikkelen van zelfinzicht is een vast onderdeel van business skills.

Branchevereniging Fedecom wil het gehele bedrijfsleven in de mobiele techniek op een hoger plan brengen. Het niveau van dealer- en mechanisatiebedrijven moet omhoog om de snelle ontwikkelingen op het gebied van techniek en arbeidsmarkt te kunnen bijhouden. Directeur Gerard Heerink van Fedecom: "Onze klanten verwachten van ons kennis, advies en service op het hoogste niveau."

Samenwerking

Trainers Ansjeliek Coolbergen (Aeres Tech) en Nico Willigenburg (VMR) beschikken niet alleen over een ruime ervaring als trainer/coach, maar kennen ook de wereld van mobiele techniek op hun duimpje. Sinds begin 2018 valt Fedecom Academy onder de aansturing van Aeres Tech. "Die overname heeft ons samengebracht", zegt Nico Willigenburg. Aeres Tech had al een pakket aan trainingen op het gebied van business skills. "Wij trainden vanuit Fedecom Academy ook al ondernemers. Samen kunnen we beslist meer dan ieder van ons afzonderlijk."

In het afgelopen voorjaar en in de zomer hebben Coolbergen en Willigenburg intensief gewerkt om een pakket van trainingen en opleidingen te ontwikkelen en samen te stellen. Willigenburg: "De gemiddelde agrarische ondernemer heeft tegenwoordig minimaal een hbo-opleiding. Die wil weten hoe de mechanisatie kan bijdragen aan het agrarisch bedrijfsresultaat. Dat vereist niet alleen een grondige agrarische en technische kennis, maar ook inzicht in wat die klant wil, wie hij is en wat zijn beweegredenen zijn. De functie van het mechanisatiebedrijf verschuift van leverancier naar partner. De schaalvergroting draagt ook sterk aan die verandering bij: alles wordt groter en kapitaalsintensiever."

Inzicht
Die veranderende marktomstandigheden leiden tot behoefte aan ontwikkeling op het niveau van ondernemerschap en leiderschap. Ook ontstaat er daardoor vraag op het gebied van de ontwikkeling van verkoop- en servicemedewerkers, vertelt Willigenburg. "Daarom bieden we in deze unieke samenwerking ook trainingen aan voor de verkoper, de werkplaatschefs, magazijnmedewerkers en de servicemonteurs van deze bedrijven." Wie greep wil hebben op zijn eigen ondernemerschap, moet leren plannen maken, visie hebben, leiderschap ontwikkelen en dus ook inzicht verwerven in eigen denk- en gedragspatronen. "Vaak stagneert technische en commerciële groei omdat de persoonlijke en sociale groei achterwege blijft", zegt Nico Willigenburg. "Onze cursisten vinden het vaak een openbaring om te merken dat collega's met vergelijkbare vragen kampen. Die herkenning, even helemaal los van de waan van de dag, is belangrijk om nieuwe stappen in ontwikkeling te maken."

Inzicht

"Onze trainingen over persoonlijke ontwikkeling beginnen altijd met een ontwikkelvraag van de ondernemer. Vanuit zijn of haar vraag gaan we aan het werk. Dat doen we met behulp van gecertificeerde tests, maar ook door elkaar ervaringen te vertellen, met elkaar mee te denken en op die manier bij te dragen aan persoonlijke groei."

In het gezamenlijke aanbod van Aeres Tech en VMR zijn trainingstrajecten op alle niveaus te vinden: alle trainingen op een rij: 1. Ambitieuze Ondernemen; 2. Leiderschap; 3. Verkoop; 4. Werkplaatschef; 5. Partsmanager; 6. (Service)monteur. Altijd is een persoonlijke profielanalyse voor het ontwikkelen van zelfinzicht een vast onderdeel.

Meer informatie voor al deze trainingen is te vinden op www.fedecomacademy.nl.
Alle informatie wordt gegeven door:
A.Coolbergen@aeres.nl en N.Willigenburg@vmrpartners.nl

Kennis zaaien en succes oogsten

Zijn grootvader startte na de oorlog in het Betuwse Dodewaard een loonbedrijf, mede dankzij financiële steun van de Marshallhulp. Zeventig jaar later heeft het bedrijf zich ontwikkeld tot een toonaangevende fabrikant en wereldwijde leverancier van bemesters, doorzaaimachines en snijfilters. "Alles voor een duurzame graslandverzorging", zegt Bennie de Vree van Vredo. Oja, die naam: De Vree uit Dodewaard. Dat is dus logisch: Vredo.

Aeres Tech is de nieuwe samenwerkingspartner van Vredo voor training en ontwikkeling van zowel de eigen medewerkers als het snel groeiende externe dealernetwerk. "Aeres Tech is natuurlijk al jaren heel bekend, ook bij ons. Tussen 2010 en 2017 hebben we onze trainingsprogramma's zelf uitgevoerd. Maar nu we zo snel groeien hebben we besloten dat we ons richten op waar we zelf goed in zijn. Aeres Tech biedt op haar beurt professionaliteit in training die we zelf lastig kunnen vormgeven. Want ja, trainen is echt een vak."

Jaarlijks vinden zo'n 40 tot 50 zelfrijdende mestinjecteurs vanuit Dodewaard hun weg in met name West-Europa. Daarnaast bouwt Vredo jaarlijks nog eens 300 zogeheten 'doorzaaiers': machines waarmee beschadigde grasmatten opnieuw worden ingezaaid. Dat geeft vaak een sneller herstel dan het volledig vervangen van het gras. "Die doorzaaiers vinden hun weg over de hele wereld", zegt Bennie de Vree. Hij, zijn drie broers en hun vader geven leiding aan het bedrijf.

Schakelen

Gerrit Westers, accountmanager bij Aeres Tech, schetst dat het contact tussen Vredo en Aeres Tech in het najaar van 2017 tot stand kwam. "Bij Vredo leefde toen de wens om op heel korte termijn een trainingsprogramma op te stellen voor het eigen personeel en voor Nederlandse en Duitse dealers. Samen met onze onderwijsontwikkelaar ACOLE hebben we razendsnel kunnen schakelen: de behoefte in kaart gebracht, lesmateriaal ontwikkeld en geproduceerd, zodat we al in december konden beginnen met de trainingen."

Bennie de Vree: "Vorig jaar was het inderdaad nogal ad hoc. Nu gaan we geleidelijk structureel samenwerken. Wat me het meeste aanstaat van Aeres Tech is de bevlogenheid van hun technische trainers. Het zijn zonder uitzondering mannen met passie voor het vak. De trainingen

Bennie de Vree: "Groeien dankzij strenge mestwetgeving".

vinden plaats bij Aeres Tech in Ede. Daar hebben ze alle faciliteiten bij de hand, ook onze eigen machines. Afhankelijk van het type training, bouwen ze een storing in met de opdracht: los het maar op. De praktijk is leidend, de theorie volgt daarna. Deze aanpak van 'learning by doing' is heel motiverend voor onze mensen. Toen we onze cursussen zelf verzorgden, zaten ze de hele dag in een klaslokaal. Dan moesten we maar hopen dat er wat van de aangedragen kennis bleef hangen."

Droge zomer

Inmiddels is Vredo maar wát blij dat ze voor trainingen de samenwerking met Aeres Tech zijn aangegaan. De 110 medewerkers moesten deze zomer alle zeilen bijzetten om aan de vraag te voldoen. "Door de hete droge zomer waren onze doorzaaiers niet aan te slepen. Toen het weer een beetje ging regenen wilde iedereen immers klaar zijn om het verdroogde gras nieuw leven in te blazen. Het is dan ook geen toeval dat het eerste concept van onze doorzaaiers werd bedacht in 1976, dat was de vorige record-droge zomer."

Structureel is ook de grote belangstelling voor de bemesters van Vredo. "Wij spinnen garen bij strenge mestwetgeving. Onze machines helpen om stikstof heel efficiënt in de goede hoeveelheid bij de wortels van het grasplantje te brengen, zodat het niet in de atmosfeer komt. De bouw met 'hondengang' voorkomt bovendien dat de bodem nodeloos wordt ingedrukt. Waar de bodem twee keer wordt belast met een voor- en achterwiel, verliest die zijn veerkracht. Omdat wij de wielen schuin achter elkaar plaatsen, incasseert de bodem dat gewicht maar één keer en behoudt het veerkracht én bodemleven." De machines van Vredo worden overigens niet alleen in de landbouw gebruikt. Doorzaaiers worden ook veelvuldig gebruikt in de wereld van sportvelden en golfbanen.

De Bus van ...

Michiel Bakker

“ Deze bus is het oogappeltje van ons bedrijf. Het eigenlijk geen gewone servicebus, maar een mobiele werkplaats. Mijn werkgever Van Arendonk kan deze combinatie inzetten voor gepland (groot) onderhoud bij de klant op locatie. Voor zowel onze klanten dichtbij als wat verder weg van Zeewolde is dat gunstig: ze hoeven niet met groot materieel op pad, maar worden op het eigen bedrijf geholpen. In de oplegger is plek voor een complete uitrusting, inclusief mijn eigen gereedschapswagen. Voor de rest hoeven we nauwelijks iets uit de werkplaats te halen. Alles wat nodig is voor onderhoud zit erin, oliedrums voor nieuwe en afgewerkte olie, luchtpompen en compressoren en verder alle benodigde gereedschappen. Laatst waren we met drie man bij een akkerbouwbedrijf in Groningen. In twee dagen tijd hebben we daar ter plekke het complete machinepark weer op orde gebracht. Dat is pure winst voor de klanten van Van Arendonk. ”